

Wasiuta, Sebastian

"Filologija", 2009, nr 14 : [recenzja]

Etnolingwistyka 22, 278-279

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(V. V. Bardakova) oraz relacjach między onomastyką literacką i poetycką (A. A. Fomin). W komunikatach mowa o elementach legendarnych i realnych w nazwach wsi w okolicach Łuczanowic (J. Kołarżik) oraz nazwach rzeki Wąg (A. L. Šilov). Blok materiałowy przynosi informacje na temat imion staroobrzędowców uralskiego wojska kozackiego (A. I. Nazarov). Tendencje i praktyki we współczesnej rosyjskiej urbanimii omawia A. K. Matveev w dziale „Trybuna onomatologia”. W bogato wypełnionym dziale pt. „Życie naukowe” odnotowano sprawozdania z VI ogólnorosyjskiej konferencji naukowej „Problemy onomastyki ogólnej i regionalnej”, II Bałkańskiej międzynarodowej konferencji onomastycznej, XI międzynarodowej konferencji „Onomastyka Powołża”. W tym samym dziale zamieszczono recenzje książek poświęconych antroponimii języka starogreckiego i poetyce imion u Dostojewskiego. Zgodnie z tradycją numer „Voprosov onomastyki” zawiera także informacje o książkach i nowych pracach z zakresu onomastyki oraz wspomnienia o zmarłych uczonych.

SNB

Vitalij Kononenko, *Koncepty ukrajins'kogo dyskursu. Monografija*, Kyjiv – Ivano-Frankivs'k, 2004, 248 s.

Monografia poświęcona problemom lingwokulturologii i badaniom wartości w języku ukraińskim. Kluczowym terminem tej pracy jest koncept, który autor rozumie jako zestaw pojęć, wiedzy, asocjacji i doświadczeń w mentalnym świecie człowieka. Materiał praktyczny został zaczerpnięty z klasycznego i współczesnego języka ukraińskiego i poddany analizie dyskursywnej.

Obiektem badań są koncepty: *Volja* (wolność, wola), *Svoboda* (swoboda), *Nevolja* (niewola), *Slava* (sława), *Nadija* (nadzieja), *Dolja* (dola), *Vira* (wiera), *Kochannja* (miłość), *Grich* (grzech), *Virmist'* (wierność) i inne. Materiał przykładowy pochodzi z dzieł Tarasa Ševčenki, Lesi Ukrainjy, Panas Mirnogo, Ivana Franka, Michajła Kocjubins'kogo, Vasylja Stefanyka. Zdaniem autora, w twórczości pisarzy ukraińskich, zwłaszcza przedstawicieli klasycznej literatury ukraińskiej, ujawniają się nie tylko ich rysy indywidualne, ale także charakter narodowy, który wyodrębnia ukraińskość na tle światowym.

Autor dochodzi do wniosku, że w wizjach konceptualnych każdego etnosu ujawniają się rysy mentalne, psychika narodowa, która jest nośnikiem wartości.

Monografia adresowana jest do badaczy, nauczycieli, studentów i wszystkich zainteresowanych etnopsychologicznym wymiarem języka ukraińskiego.

NG

„Filologija” nr 14, red. Aloyzas Gudavičius, VŠĮ Šiaulių universiteto leidykla, 2009, 130 s.

Kolejny tom rocznika, wydawanego na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu w Szawlach (Litwa), zawiera dwanaście rozpraw (po litewsku, angielsku, niemiecku i rosyjsku), w większości poświęconych analizie tekstu. Materiały grupują się wokół trzech głównych zagadnień: (1) ogólnej problematyki tekstu, (2) analiz materiałowych, zwłaszcza na przykładach z literatury pięknej, (3) pragmatyki międzykulturowej.

Spśród rozpraw teoretycznych wymieńmy artykuły Zity Alaunienė (*Teksto semantinis branduolys, klasifikacija ir struktūra*) i Redy Baranauskienė (*The Phenomenographical Analysis of a Consecutively Interpreted Text*) – pierwszy poświęcony został problemowi systematyki tekstów ze względu na ich „jądro semantyczne” oraz ukształtowaniu powierzchniowej warstwy tekstu w zależności od relacji składników owego „jądra”, drugi zaś – kwestiom przebiegu interpretacji tekstu podczas tłumaczenia symultanicznego i strategiom, które stosują tłumacze w sytuacji, gdy nie do końca rozumieją przekładany tekst lub zapomnieli potrzebnego akurat słowa itd.

Bogaty zestaw analiz tekstów literackich obejmuje badanie zbieżności między listami i poezją Balysa Sruogi (Gabija Bankauskaitė, *Balio Sruogos asmeninių laiškų ir lyrikos paralelės*), analizę początku i końca dziennika Antanasa Baranauskasa pod kątem samoidentyfikacji autora (Gintarė Galinienė, *Pradmė s ir baignė s fazė s – kaip savęs supratimo kelias Antano Baranausko „Dienoraštyje“*), porównawczą analizę pojęcia ‘oczy’ w dwu przekładach *Wielkiego Gatsby’ego* (Natal’ja Aleksandrovič, *Koncept EYES/GLAZA v originale i perevodach romana F. S. Ficdžeral’da „Velikij Gëtsbi“*) oraz pojęcia ‘serce’ w liryce Elsy Lasker-Schüler (Laura Niedzwiegienė, *Zu Metaphorik und Metonymie in Körperteilbezeichnungen in der Liebeslyrik von Else Lasker-Schüler: Konzeptualisierungen durch das Körperkonzept ‘Herz’*).

Z grupy prac poświęconych pragmatyce emocji wymieńmy dwie. Ladislav Janovec i Martin Wagenknecht (*Tears (Crying), Laughter and Smile in the Czech Language*) rekonstruuja obraz łez, płaczu, śmiechu i uśmiechu w czeskim folklorze. Z kolei analizie uczuć z domeny ‘melancholia’ poświęciła tekst Galina Syrica (*K voprosu ob ètnokul’turnoj specifikie èmocional’nych konceptov*).